

Arbets- och företagsnämnden

Nackas mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande barn

Statusrapport februari 2016

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

I statusrapporten presenteras hur mottagandet av nyanlända invandrare och ensamkommande barn för närvarande ser ut i Nacka. Hittills under året, fram till den 18 februari, har inga nyanlända anvisats för bosättning i kommunen. Kommunen har under samma period tagit emot fem ensamkommande barn. Inga nya anvisningar av ensamkommande har skett i februari. Totalt ansvarar kommunen för cirka 350 ensamkommande barn. Av dessa är runt 300 asylsökande.

Planering för att boenden för 366 personer pågår. Detta motsvarar det fördelningstal som Nacka fått för 2016. Viss modifiering kommer att behövas då några personer kommer att starta sin egen boendekarriär eller flytta till andra kommuner. Fördjupade kontakter med större fastighetsägare är planerade för att kunna få tillgång till nya kontrakt för sociala bostäder i stort. Ombyggda lokaler är inflyttningsklara under vinter och våren. Bostäder som byggs med modulteknik och tidsbegränsade bygglov kommer att vara klara hösten 2016. Komplettering med kontrakt hos privat personer sker löpande liksom inköp av lämpliga bostadsrätter eller villor. Identifiering av mark för att bygga med såväl tidsbegränsade som permanenta bygglov sker löpande.

Ärendet

I statusrapporten presenteras hur mottagandet av nyanlända invandrare och ensamkommande barn för närvarande ser ut i Nacka. Som bakgrund ges även en kort lägesbeskrivning av flyktingsituationen i Sverige. Bilagt finns en lista med förklaringar till de vanligaste begreppen som används inom området flyktingmottagning.

Asylsökande i Sverige

Antalet asylsökande i landet är fortsatt lågt i jämförelse med senare delen av 2015. Under de senaste två veckorna har drygt 700 personer sökt asyl per vecka, varav runt 50 ensamkommande barn.

Migrationsverkets prognos

Migrationsverket kom den andra februari 2016 ut med en ny verksamhets- och utgiftsprognos. Liksom i höstas är den nya prognosen präglad av en stor osäkerhet. Utfallet kommer bero på politiska beslut och ageranden på EU-nivå och i Sverige. Åtstramande åtgärder för att få färre asylsökande till Europa har genomförts av enskilda länder och även av EU genom samarbetsavtal med Turkiet. Trots detta menar Migrationsverket att osäkerheten i framtidsberäkningarna är mycket stor. United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) beräknar att cirka en miljon människor kommer att fly till Europa under 2016. En utveckling likt den under hösten 2015 går inte att utesluta.

I prognosen presenteras tre alternativ baserat på tre olika scenarier. Inget av dem presenteras som mer sannolik än det andra.

Beräkningsalternativen för 2016:

- A: 140 000 varav 27 000 ensamkommande barn
- B: 100 000 varav 18 000 ensamkommande barn
- C: 70 000 varav 12 000 ensamkommande barn

Beräkningsalternativen för 2017:

- A: 105 000 varav 20 000 ensamkommande
- B: 75 000 varav 14 000 ensamkommande
- C: 55 000 varav 9 000 ensamkommande

Migrationsverket har nu över 180 000 asylsökande personer inskrivna i mottagningssystemet. Cirka 100 000 av dessa bor i någon form av asylboende. Under första delen av 2016 kommer 27 000 av dessa boenden behöva ersättas. Boendesituationen kommer att vara mycket ansträngd under året och löper risk att bli akut igen under hösten 2016. Om en stor ökning av antalet asylsökande inträffar efter sommaren kommer Migrationsverket behöva hjälp av andra aktörer för att lösa situationen.

Migrationsverket bedömer även att handläggningstiden kommer att öka under 2016 för flera ärendekategorier. Verket har vidtagit åtgärder för att effektivisera processerna men det kommer att ta tid innan effekterna blir märkbara.

Antalet personer som behöver bosättning i en kommun kommer att öka betydligt under de kommande åren. Det rör sig om cirka 160 000 personer fördelat på 2016 och 2017. Migrationsverket lyfter fram det stora krav detta kommer att ställa på kommunerna i form av bostadsförsörjning och skolgång, samt på Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag.

Cirka en tredjedel av de inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem är i skolåldern, vilket ställer krav på kommuner att erbjuda skolplatser till alla.

Migrationsverkets nästa prognos utkommer den 27 april 2016.

Ny lagstiftning och förordningar gällande mottagande av vissa nyanlända invandare för bosättning

Den 16 februari offentliggjordes den nya lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (SFS 2016:38). Två förordningar till lagen publicerades även:

- Förordning (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, SFS 2016:39
- Förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner, SFS 2016:40

En tredje förordning - förordningen om ändring i förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (ersättningsförordningen) har per den 18 februari inte publicerats.

Huvudpunkter i den nya lagen och de nya förordningarna är:

- Antalet nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner ska under 2016 vara 21 702. Nacka kommuns fördelningstal är oförändrat från Länsstyrelsens tidigare beräkning på 366 nyanlända. (SFS 2016:40)
- Vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner ska hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. (SFS 2016:38)
- Endast nyanlända som är registrerade och visats vid Migrationsverkets anläggningsboenden, och kvotflyktingar ska omfattas av anvisningar. (SFS 2016:39)
- En kommun är skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. (SFS 2016:38)
- I beslutet om anvisning ska det anges när kommunen senast ska ta emot en nyanländ för bosättning. Mottagandet ska dock ske senast inom två månader efter beslutet om anvisning. Undantag får göras för kvotflyktingar då Migrationsverket i dessa fall kan besluta om en längre tidsfrist. (SFS 2016:39)
- Migrationsverket ska beräkna hur många nyanlända som har behov av bosättning i en kommun under det kommande kalenderåret. Verket ska göra en ny beräkning när det finns skäl för det. (SFS 2016:39)
- Länsstyrelsen ska på grundval av länstalen besluta om fördelningen mellan kommuner inom länet. Kommuntalen beslutas i förväg för ett kalenderår i taget. (SFS 2016:39)
- Migrationsverket kommer att vara anvisande myndighet från och med 2017. Fram till dess anvisas nyanlända enligt samma system som gällt hittills. (SFS 2016:39)
- En kommun får anmäla tillgängliga bostäder för nyanlända till Migrationsverket. (SFS 2016:39)

- Länsstyrelsen ska i dialog med kommunen främja planering av bostäder för mottagandet av nyanlända. (SFS 2016:39)
- Varje kommun erbjuds av anvisande myndighet en årsplanering för mottagande för bosättning av nyanlända under 2016. För innevarande år ska kommunen innan den 15 mars inkomma med ett eget förslag årsplanering för att ta hänsyn till om- och nybyggnation med mera. Arbetsförmedlingens bosättningsenhet kommer att återkomma med svar den 22 mars om kommunen årsplanering accepteras.
- Tidigare har kommunerna presenterat boenden vartefter och anvisning skett efter matchning, det kommer inte att gälla framöver. Nya rutiner för anvisning är under utarbetande, kommunerna kommer att få anvisning i grupp om flera personer med såväl familjer som ensamstående. Inom två månader efter anvisning ska en nyanländ kunna tas emot i kommunen.
- Nacka kommun är en av få kommuner i Stockholm län som tagit emot kvotflyktingar. Migrationsverket kommer under 2016 främst rikta in anvisningar till kommuner som har erfarenhet vilket innebär att Nacka kommun, enligt den årsplan som presenterats, kommer att få ta emot en stor andel.
- Länsstyrelsen har informerat att prognosen för 2017 och 2018 kommer att vara betydligt högre än för 2016 (366 nyanlända). Det stora antalet flyktingar som kom under hösten 2015 kommer att få sina asylärenden prövade under 2016/2017 och därför blir det en fördröjning.
- Ändringar i ersättningsförordningen innebär att en kommun har rätt till ersättning för hyreskostnader som uppstår, från det att en bostad har anmälts tillgänglig, till dess att en nyanländ flyttar in. Mot bakgrund av att alla kommuner ska ta emot nyanlända efter anvisning anpassas även bestämmelserna om grundersättning till den nya anvisningslagen så att alla kommuner ges rätt till grundersättning på 221 500 kronor under 2016.

Nackas mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande barn

Nyanlända invandrare

Kommunfullmäktige fattade i september 2015 beslut om att öka mottagandet av nyanlända invandrare, från 40 till 139¹. Detta innebar en överenskommelse med Länsstyrelsen om att från och med 2015 och tillsvidare, ta emot 139 nyanlända för bosättning genom anvisning av Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Denna överenskommelse kommer från den 15 mars att ersättas av Förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner. Nacka kommuns fördelningstal är 366 nyanlända. Boendeplaneringen för året ska göras i dialog med Länsstyrelsen.

Hittills under året, fram till den 18 februari, har inga nyanlända anvisats till kommunen för bosättning. Åtta familjer förväntas kunna tas emot under mars för bosättning i ombygga lokaler på Flädervägen i Älta (före detta Strandparkens förskola). Kommunen har köpt en

¹ Nyanlända invandrare som tas emot för bosättning i kommunen enligt överenskommelse har alltid uppehållstillstånd.

lägenhet i en bostadsrättsförening på Ektorpsvägen. Smärre renovering ska ske och inflyttning är planerad till mars. Kontratskrivning är under arbete med flera privata Nackabor för inflyttning under mars.

Planering av bostäder med tidsbegränsade bygglov är under arbete och de kommer att vara inflyttningsklara under hösten. Identifiering av nya tomter görs för att kunna bygga med såväl tidsbegränsade som permanenta bygglov.

Flera möten är inplanerade med externa fastighetsägare som är etablerade i Nacka och som ska bygga inom en nära framtid. Detta för att samordna kommunen hela behov av bostäder för såväl nyanlända som för sociala behov.

Under året kommer några kontrakt med privatpersoner att omförhandlas då de är skrivna på 12 månader. Förhoppningsvis kan dessa förlängas, annars måste kommunen erbjuda annat boende för den resterande etableringstiden. På samma sätt kan andra nyanlända hitta egna bostäder och fortsätta sin egen bostadskarriär i Nacka kommun eller flytta till annan kommun. Det gör att det totala antalet personer som ska beredas boende kan såväl öka som minska. En mer detaljerad planering är under arbete.

Tabellen nedan visar planering av bostäder för anvisade nyanlända invandrare under 2016, uppdelat per typ av bostad.

Bostadstyp	Planerade per 1 mars	Återstående	Anvisade tot 2016
Kontrakt med externa hyresvärdar	0	15	15
Kontrakt med privatpersoner	10	50	60
Kommunens omställda verksamhetslokaler	50	20	70
Kommunens lokaler (villor)	0	0	0
Bostäder byggda med tillfälligt bygglov	0	136	136
Inköp av villor/lägenheter	6	79	85
Summa	66	300	366

Ensamkommande barn och unga

Nacka kommun har en överenskommelse med Länsstyrelsen om att årligen tillhandahålla 48 asylplatser för ensamkommande barn, samt 27 boendeplatser för ensamkommande med uppehållstillstånd. I november 2015 gjorde Länsstyrelsen en ny beräkning och Nackas fördelningstal blev då 401 asylplatser. Då Migrationsverket för närvarande tar fram en ny anvisningsmodell som ska vara gällande från 1 april 2016, råder fortfarande uppehåll i framtagande av nya överenskommelser.

Nacka kommun ansvarar för närvarande för cirka 350 ensamkommande barn. Runt 300 av dessa är asylsökande. Under januari och februari 2016 har antalet anvisade ensamkommande minskat drastiskt - endast fem barn togs emot under januari och inget barn har anvisats under februari.

Översikt av antalet anvisade nyanlända invandrare och ensamkommande barn per månad under 2015 och 2016

2015 Månad	Antal nyanlända		Antal ensamkommande
	vuxna	barn	
Januari	0	0	3
Februari	0	0	1
Mars	2	4	1
April	2	2	1
Maj	0	0	3
Juni	4	15	30
Juli	0	0	11
Augusti	5	7	34
September	0	0	31
Okt	7	10	50
November	12	11	75
December	19	16	65
Totalt:	51	65	305
Tot. nyanlända	116		

2016 Månad	Antal nyanlända		Antal ensamkommande
	vuxna	barn	
Januari	0	0	5
Februari	11	6	0

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser av mottagandet av nyanlända invandrare och ensamkommande barn redovisas i arbets- och företagsnämndens bokslut.

Konsekvenser för barn

Många flyktningbarn är i behov av särskilt stöd under etableringsperioden. Kommunens insatser i mottagandet bör därför särskilt beakta konsekvenser för flyktningbarn och arbeta för att de ska få samma förutsättningar som andra barn. Det kan till exempel handla om riktad samhällsorientering, information om föreningslivet och effektiva kartläggningar av barnens kunskaper inom skolan.

Bilagor

1. Migrationsverkets förklaringar på vanliga begrepp inom flyktningmottagandet.

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Joumana Bagdi
Integrationsstrateg
Arbets- och företagsenheten

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Arbets- och företagsenheten